

نظریه‌ای جامع در مورد آگاهی و هوشیاری (I) :
شکل‌دهی و سیستم‌های شکل‌یافته
A Comprehensive Theory of Consciousness I:
Enformy and Enformed Systems

نظریه‌پردازان: اساتید: دُنالد ای. واتسون، گری ای. شوارتز، لیندا جی. روسیک
آزمایشگاه سیستم‌های انرژی انسانی، دانشگاه آریزونا
مترجم:

محمد رضا خالصی: پژوهشگر در چشم‌اندازهای فوق‌آکادمیک

این معرفی خلاصه‌ای بر نظریه‌ی سیستم‌های شکل‌یافته (Theory of Enformed Systems (TES) است؛ نظریه‌ای که نه فقط تمامی عناصر آگاهی را روشن می‌کند، بلکه تمامی پدیده‌های بنیادی مربوط به آگاهی را - از جمله نفس زندگی، پیوستگی کوانتومی، و نور-هم‌اندیشی یا تله‌پاتی - روشن‌تر می‌کند. چهارچوب ادراکی و انگاشتی این نظریه در علم مربوط به سیستم‌ها (Systemics) قرار گرفته است. علم مربوط به سیستم‌ها شاخه‌ای از علم است که به بررسی سیستم‌های جامع و کلی می‌پردازد و بدین سبب "علم آگاهی" محسوب می‌گردد.

علم مربوط به سیستم‌ها یا Systemics چگونه علمی است؟

واژه سیستمیکز مشخص‌کننده‌ی علم سیستم‌های هولیستیک یا جامع است. درحالی‌که نظام‌های شناخته‌شده و آشنای علمی با سیستم‌هایی سروکار دارد که از قبل سازمان‌یافته‌اند، علم مربوط به سیستم‌ها به بررسی ذات و نفس خود سازمان می‌پردازد. چون سازمان‌یافتن فی‌نفسه یک امر ماقبل فیزیکی است، علم مربوط به سیستم‌ها یکی از بنیادی‌ترین شاخه‌های علم است. و بهمین دلیل، اصول و مقدمات علم سیستمیکز را براساس مدل‌واره‌های فیزیکی نمیتوان بیان نمود.

شکل‌دهی یا Enformy چیست؟

شکل‌دهی، استعداد و توانایی نظم‌بخشیدن، سازمان و سامان‌دادن است. برخلاف اصل ترمودینامیکی درگاشت یا Entropy، شکل‌دهی، دلیل وجود تمایل کلی و عالمگیر هرچیز بسوی پیچیدگی فزاینده است. بعنوان یک اصل نظام بخشی و سازمان‌دهی، شکل‌دهی اساس علم مربوط به سیستم‌ها یا Systemics است. رابطه‌ی شکل‌دهی با علم مربوط به سیستم‌ها، همانند رابطه‌ی جرم و انرژی با علم مکانیک است.

یک نظریه‌ی جامع در مورد آگاهی، بیانگر چه‌نوع پدیده‌هایی باید باشد؟

یک نظریه‌ی مربوط به آگاهی نه‌تنها باید تمامی عناصری را که بطور سنتی به آگاهی انسان نسبت داده شده‌اند توضیح دهد، بلکه همچنین باید تمامی پدیده‌هایی را که بطور ریشه‌ای و بنیانی با این عناصر نسبت و

همبستگی دارند روشن کند. بنابراین، نظریه‌ای که تمامی موارد زیر را توضیح ندهد، هیچکدام از آنان را توضیح نداده است.

- پدیده‌ها و معقولات و معنویات تجربه‌ی انسانی: خویش‌شناسی و خودآگاهی، ادراک، شناخت، حافظه، یادگیری، کنجکاو، درک شهودی، عواطف، پیوستگی اجتماعی، ناخودآگاه جمعی، حالت‌های دگرگون‌شده‌ی روانی، گسستگی روانی
- پدیده‌های پیرا-روانشناسی و پدیده‌های روحی روانی: پیش‌آگاهی، تله‌پاتی، دوربینی، جنبانش روانی (میکرو، بیولوژیکی، پسین)، شفا دادن “روانی”، روان‌سنجی، پدیده‌های رویدادهای همزمانی، پدیده‌های ظهور، تجارب نزدیک به مرگ، تجارب تَرَک جسم، اثبات تناسخ
- پدیده‌های غیرتجربی: زندگی‌فی‌نفسه، تکامل انواع، همبستگی کوانتوم، “حافظه‌ی آب”، رفتار لانه‌یابی کبوتران و دیگر حیوانات

اصل و ریشه‌ی مشترک تمامی این پدیده‌ها چیست؟

تمامی پدیده‌های ذکر شده بطور بنیادی بیکدیگر مربوطند، چرا که هرکدام از آن‌ها بیانگر صفات و رفتار سیستم‌های هولیستیک و یا کلیت‌باورانه می‌باشند. به این معنی که به مجموعه‌ی {سیستم‌های کلیت‌باورانه} متعلق‌اند. از اینرو، یک نظریه‌ی جامع در مورد آگاهی بطور ذاتی در ت.ای.اس. نهفته است. یک نظریه‌ی عمومی سیستم‌های کلیت‌باورانه.

یک سیستم هولیستیک یا کلیت‌باورانه چیست؟

یک سیستم هولیستیک عبارتست از مجموعه‌ی اجزایش به اضافه‌ی یک جزء ضروری دیگر، یعنی: یک نقشه‌ی چهاربعدی که مشخص‌کننده‌ی روابط میان این اجزاء در مکان - زمان می‌باشد. سیستم‌های هولیستیک فوتون‌ها، اتم‌ها، مولکول‌ها، ارگانیزم‌های زنده، و سیستم‌های اجتماعی قرین و همبسته را شامل می‌گردد. نظریه سیستم‌های شکل‌یافته (T.E.S.)، مدلواره‌ی سیستم‌های هولیستیک یا شکل‌یافته (Enformed) می‌باشد.

یک سیستم شکل‌یافته یا enformed چیست؟

یک سیستم شکل‌یافته، سیستمی است که بصورت یک کل توسط شکل‌دهی یا enformy منظم شده و سازمان‌پذیرفته است. سیستم‌های شکل‌یافته می‌توانند: (1) مادّی و فیزیکی؛ (2) غیرمادّی و فیزیکی (سیستم‌های انرژی دینامیک)؛ یا (3) ماقبل فیزیکی (نقشه‌های شکل‌دهی در فضا- زمان — مثل، میدان‌های کوانتوم، “ذهن غیروابسته به مکان”).

یک میدان شکل‌دهی (enformation) چیست؟

یک میدان شکل‌دهی عبارتست از حیطه‌ی تاثیر شکل‌دهی (enformy) در مکان - زمان — توزیع چهاربعدی شکل‌دهی پیوسته و دارای ارتباط.

شکل‌دهی چیست؟

شکل‌دهی عبارتست از گزیدگی و دست‌چین‌شدگی (nonrandomness) در هر چهارچوب و یا قالب ارزشی و ارزیابی — مثلاً، در زمینه‌ی یک متن انگلیسی، شکل‌دهی، پایایی یا (negentropy) محسوب‌می‌گردد (انترپوی شانون). شکل‌دهی — که ماقبل فیزیکی است — اساس اطلاع یا (information) است — که یک پدیده‌ی فیزیکی — است. به عبارت دیگر، اطلاع، عبارتست از الگوهای گزیده یا (nonrandom) در سیستم‌های فیزیکی، و شکل‌دهی، گزیدگی ذاتی در این الگوها می‌باشد. سلف‌ها (SELFs) از میدان‌های شکل‌دهی تشکیل‌می‌گردند.

یک سلف (SELF) چیست؟

سلف سرنام Singular Enformed Living Field یا مجرد، شکل‌یافته، زنده، و میدان است. عبارت دیگر هر سلف يك میدان زنده‌ی شکل‌یافته و مجرد است. انسان‌ها، هویت سلف‌ها و یا این میدان‌های زنده و شکل‌یافته‌ی مجرد مربوط به خود را با “خویشتن‌ها” ی خویش تعیین می‌کنند. سلف میدان شکل‌دهی است که رابطه‌ی میان اجزای يك سیستم شکل‌یافته را ترسیم می‌کند. سلف‌ها، در مکان- زمان پیوسته و بی‌گسست هستند، اما در سه- بعد تداوم خویش را از دست می‌دهند. این گسستگی و عدم تداوم در سه- بعد، دلیل وجودی پدیده‌های غیر مکانی و غیر زمانی می‌باشد. سلف‌ها عناصر اساسی سیستم‌های هولیستیک هستند.

صفات و خصوصیات سلف‌ها چه هستند؟

سلف‌ها در بردارنده‌ی دو خصوصیت اساسی و کامل‌کننده هستند که رفتار و ویژگی آنها را تعیین می‌کنند: سازگاری و پیوستگی.

□ سازگاری (Conformability): عبارتست از توانایی و استعداد سلف در همگونی و سازگاری با شکل‌دهی (enformation) تحت تاثیر و نفوذ شکل‌دهی (enformy). خصلت سازگاری به شکل‌دهی این امکان را می‌دهد که سلف را در سطوح متنوع شکل‌دهی شکل‌بخشد (بیکربندی نماید). این ویژگی‌ها پیچیدگی سلف و هر سیستم فیزیکی دیگری که می‌تواند به آن مربوط باشد، برابر و هم‌اندازه است.

□ پیوستگی (Coherency): عبارتست از توانایی و استعداد زیرمجموعه‌های سلف‌ها در پیوستن به سلف‌های دیگر در مکان- زمان.

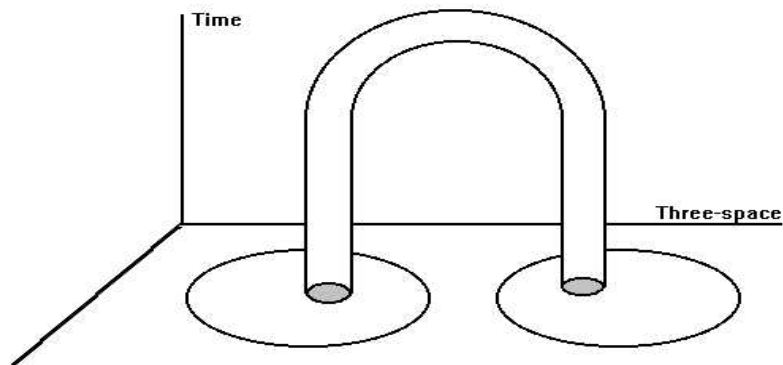
رفتار و کنش سلف‌ها (SELFS) چه هستند؟

سازگاری، بصورت دو رفتار ماقبل‌فیزیکی نمودار می‌گردد. برای اینکه سلف بتواند با خود ش در ارتباط متقابل یا تعامل باشد و تمامیت خویش را بعنوان يك موجود حفظ نماید، این دو رفتار ضروری هستند: وضعیت سازگاری (state-conformance) و خویش سازگاری (self-conformance).

□ وضعیت سازگاری: عبارتست از سازگاری سلف‌ها با زیرمجموعه‌های خودشان. وضعیت سازگاری، اساس و پایه‌ی بینش، شناخت، و عواطف انسانی می‌باشد. سلف‌ها از طریق سازگار نمودن خویش با شکل‌دهی‌یی که بطور ذاتی در وضعیت سیستم‌های مربوط به آنها (مغز) وجود دارد، می‌توانند “بیندیشند” و “احساس کنند”. وضعیت سازگاری حالت تراز و قرینه‌ای دارد؛ حالت‌ها و وضعیت‌های مغزی بطور پیوسته‌ای خود را با شکل‌دهی ذاتی‌یی که در سلف مربوط به خود است، سازگار می‌نمایند. وضعیت سازگاری در مورد پیچیدگی و یا در هم تنیدگی کوانتومی نیز يك ضرورت است.

□ خویش سازگاری: عبارتست از سازگاری سلف‌ها با زیرمجموعه‌های بگونه‌ای که آنان را “از آن خود” میداند. از طریق خویش سازگاری، يك سلف مشاهده می‌کند که: (1) بعنوان يك موجود یکتا و واقعی وجود دارد؛ (2) از محیطش مجزا می‌باشد، و (3) سیستم فیزیکی مربوط به آن — یعنی مثلاً، “جسمش” — متعلق به اوست. از اینرو، خویش سازگاری اساس و ریشه‌ی خود آگاهی انسان است، و برای نظریه پردازي هستی‌شناسی ضروری است.

پیوستگی، بصورت تمایل کلی و جهانی شکل‌دهی بسوی پیچیده گی و شکل دهنده گی نمودار می‌گردد — همانگونه که برای مثال، در تکامل هر چه پیچیده تر انواع دیده میشود. (تصویر 1 را ملاحظه نمایید).

تصویر 1. پیوستگی: شکل دهی یا enformy از طریق بهم پیوستن زیرمجموعه‌های سلف‌های موجود در مکان - زمان سلف‌های تازه و جدید می‌آفریند. این نمودار (یک U وارونه) که معرف یک سلف چهاربعدي است، دلیلی بر وجود پدیده‌هایی چون همبستگی کوانتوم، تله پاتی، جنبانش روانی، پیش‌آگاهی، و دور بینی میباشد. زیرمجموعه‌های سلف‌های چهاربعدي از طریق سیستم‌های فیزیکی مربوط به خود، در حیطه‌ی سه-مکانی محدود و محبوسند. شیء چهاربعدي در مکان-زمان استمرار دارد، اما در سلف‌های مکان استمرار خود را از دست میدهد. این عدم استمرار، دلیل وجودی پدیده‌هایی است که در سلف‌های غیرمکانی و غیرزمانی بنظر می‌رسند. (برای این نمودار، که از یک مکاتبه شخصی برگرفته شده است، آنتونیو باره چتی را مدیون هستیم.)

ت. ای. اس. عناصر آگاهی و پدیده‌های اساسی وابسته به آن را چگونه توضیح می‌دهد؟

پیشنهادات نظریه‌ی سیستم‌های شکل‌یافته بر روی ویژگی‌ها و رفتار سلف‌ها که در سطوح مختلف سازمان عمل می‌کنند، استوار است. آنچه در این ویژگی‌ها و خصوصیات ضروری است، شکل‌دهی یا enformy است که بدون آن سیستم‌های کلی و جامع نمیتوانند آفریده شوند و یا دوام یابند.

در ت. ای. اس. سه جنبه وجود دارد که بر سه مقوله‌ی مربوط بهم و مشابه از پدیده‌های مشاهده‌شده دلالت ضمنی دارند (یا آنها را پیش‌بینی میکنند). شناسایی کردن این جنبه‌ها بمعنای آن نیست که آنها مستقل از یکدیگر عمل می‌کنند. در تمامی این مقولات، شکل‌دهی، سلف‌ها را در مکان-زمان سازمان می‌بخشد که از این طریق رفتار سلف‌ها و سیستم‌های فیزیکی مربوط به آنها را ایجاد نماید.

جنبه‌ی اول: شکل‌دهی یا enformy زیرمجموعه‌های سلف‌ها را در مکان - زمان بهم می‌پیوندد.

سلف‌های پایه‌ای و ذاتی، خود را با شکل‌دهی‌یی که وجه مشترک تمامی سلف‌هایی است که به آنها پیوسته‌اند، همگون و همساز میکنند. از اینرو، شکل‌دهی بگونه‌ای، مستقل از مکان و زمان، رفتار و ویژگی‌های فردی را سازمان میدهد که با شکل‌دهی مشترک همخوانی و همسانی داشته‌باشد.

مثال‌های مربوط: همبستگی کوانتومی (پدیده‌های ای. پی. آر.)، تله‌پاتی، دوربینی پیش‌شناختی، جنبانش روانی میکرو، بیولوژیکی، کی گونگ برونی (external Qi Gong)، شفابخشی، روانی، "حافظه‌ی آب"، و رفتار لانه‌یابی کبوتران.

جنبه‌ی دوم: وجود و هستی سلف‌ها مستقل از سیستم‌های فیزیکی‌یی است که میتوانند شکل‌بخشند.

چون سلف‌ها در مکان - زمان وجود دارند، درحالی‌که سیستم‌های فیزیکی محبوس و مقید به 3 - مکان هستند، رفتار قابل‌مشاهده‌ی سلف‌ها، وابسته به تواناییشان در شکل‌دادن به سیستم‌های فیزیکی است بطریقی که رفتار آنها را در مکان - زمان تغییر دهند. بسیاری از پدیده‌های ناشی از این، مستقل از زمان و مکان هستند.

مثال‌های مربوط: سلفی ("self") که مغز خود را کنترل می‌کند، تجارب مربوط به مرگ (NDEs)، تجارب مربوط به ترک جسم، تظاهرات روح و اشباح، تعاملات روان و ماده، و سه نوع "تتاسخ" — کامل، بخشی، و ترکیبی.

جنبه‌ی سوم: سلف‌های انسانی می‌توانند محصولات وضعیت - همسازی و خویش - همسازی خود را به سایر انسانها بصورت شخص اول گزارش دهند.

این جنبه نه فقط بر مقدمات اولیه‌ی ذهنیت انسانی دلالت دارد، بلکه تظاهرات روانی غیرمعمول از قبیل اختلال چند شخصیتی را روشن می‌کند. همانند دیگر سلف‌ها، سلف‌های انسانی بر اساس وضعیت‌سازگاری و خویش‌سازگاری مخصوص به خود، نسبت به شکل‌دهی ماقبل‌فیزیکی و سیستم‌های فیزیکی مربوط به آن رفتار می‌کنند. برخلاف سایر سلف‌ها، سلف‌های انسانی بطور شفاهی محصولات وضعیت‌سازگاری و خویش‌سازگاری خود را به دیگر انسانها گزارش می‌کنند، و بدین‌طریق اطلاعات لازم را برای یک نظریه‌ی استوار بر ت. ای. اس. فراهم مینمایند. مقدمات ذهنیت سلف انسانی شامل موارد زیر است: حافظه، بینش، شناخت، درک شهودی، خلاقیت، تجسم، "اندیشه‌ی آگاه، کنجکاو، پیوستگی اجتماعی، ناخودآگاه جمعی، تله‌پاتی، و عواطف.

ت. ای. اس. چه مشکلاتی را می‌تواند حل کند؟

- بی‌مکانی و بی‌زمانی: ویژگی‌های مکانیک‌کوانتوم و پدیده‌های پی. ای. سی (psi) منعکس‌کننده‌ی عدم استمرار در درسه - فضا (three-space) و استمرار در مکان - زمان سلف‌ها میباشد.
- روان/جسم: مساله‌ی روان/جسم دست‌آورد بینش دوگانه پرستانه است، و نه تعامل دشوار و غیرقابل توضیح میان دو وجود و دو ماهیت.
- مساله‌ی مرتبط کردن اجزاء: تحت نظریه‌ی ت. ای. اس.، چنین مساله‌ای وجود ندارد. نوروها بطور دسته‌جمعی خود را در سطوح مختلف شکل و سازمان‌دهی و پیچیدگی با سلف‌ها همسان و همگون میکنند.
- خصلت‌های برآیندی (emergent) سیستم‌های پیچیده: سیستم‌های پیچیده محصولات برآینده‌ی سلف‌ها تحت اثر شکل‌دهی هستند؛ آگاهی از سیستم‌های فیزیکی بر نمی‌آید.

تفاوت میان چندین فرضیه‌ی ماتریالیستی و ت. ای. اس.:

فرضیه‌های ماتریالیستی	نظریه‌ی سیستم‌های شکل‌یافته
"آگاهی" مختص انسانهاست.	"آگاهی"، ویژگی نوعی سیستم‌های شکل‌یافته‌ست، هم سیستم‌های زنده و هم سیستم‌های غیرزنده.
روان و مغز جوهر‌های مجزا هستند؛ آنها جنبه‌های دوگانه‌ی شخص می‌باشند.	نه روان یک موجودیت یا جوهر است و نه مغز؛ بلکه هر دو محصول بینش دوگانه‌ی شخص هستند.
روان و ماده تعامل و یا کنش و واکنش متقابل ندارند.	شکل‌دهی، و لذا رویدادهای روانی، بطرز شدیدی با ماده در تعامل است (اند)، بهمان طرز که انرژی با ماده در تعامل و کنش و واکنش متقابل میباشد.
روان مساوی مغز است.	روان و مغز از هم گسسته هستند، و از اینرو مجموعه‌های بینشی ناهم‌ارز و ناهم‌ترازند.
عملکردهای مغز بطور یکسویه‌ای فعالیت‌های روانی را باعث می‌گردد.	فعالیت روانی و فعالیت مغزی حالت قرینگی و همپایی و همراهی دارند.
"آگاهی"، ویژگی و صفت برآینده‌ی سیستم‌های مادی	سیستم‌های مادی پیچیده، محصولات برآینده از

سلف‌ها و شکل‌دهی میباشند.	پیچیده است.
حافظه‌ها (سلف‌ها) بر سازمان مغز قدمت و پیش‌باشی دارند و باعث نگهداری و تقویت آنند.	مغز، ذخیره‌کننده و نگهدارنده‌ی حافظه‌ها میباشند.
فعالیت روانی مستقل از مکان است، زیرا سلف‌های غیرمادی در مکان - زمان استمرار دارند، اما درسه-فضا استمرار و تداوم خویش را از دست میدهند.	روان وابسته به مکان است، به این دلیل که محصول مغز مادی است.
تکامل از شرایط نهایی ناشی می‌شود؛ و توسط تجارب ارگانیسم‌ها هدایت و راهنمایی می‌گردد.	تکامل انواع از شرایط آغازین ناشی می‌شود؛ و از طریق دگرش یا موتاسیون تصادفی در DNA تولید می‌گردد.